

TLUKOT MÉHO SRDCE

Alf Kjetil Walgermo

Příběh norské školačky, které ve čtrnácti letech selže srdce a jediným řešením je transplantace, je podán v ich-formě perspektivou hlavní hrdinky. Amanda je čerstvě zamilovaná do spolužáka Davida, má nejlepší kamarádku Jenny a milující rodiče. V první třetině knihy nechává autor čtenáře nahlédnout prostřednictvím hrdinčina vyprávění do soukromí úplně normální zamilované dívky, aktivní a plné života. Pak nastává prudká změna – Amanda musí žít s myšlenkami na smrt a propadá beznaději. Nedoufá, že na ni David počká. Popisy lékařských úkonů se střídají s úvahami o smrti, zatímco zoufalí rodiče se snaží v jediné dceři vzbudit chuť žít.

V této čtenářské lekci se zamyslíme nad různými úhly pohledu, kterými může být nahlížen stejný příběh, a na závěr si vyzkoušíme roli spisovatele, který má tu moc vybrat si vypravěče svého příběhu.

Cíle:

- čtenář rozpozná, kdo je vypravěčem příběhu
- čtenář si všímá podobností a rozdílů, když je tatáž událost nahlížena z úhlu pohledu různých postav

Před čtením:

Seznamte děti stručně s příběhem (můžete třeba přečíst anotaci na zadní straně obálky). Rozdejte text tří úryvků.

Při čtení:

Požádejte děti, aby při čtení přemýšlely nad tím, kdo je vypravěčem a jaké další postavy se v textu objevují.

1.

„To není srdce, co rozhoduje, jací jsme lidé. Srdce je jen sval. Budeš do Davida zamilovaná stejně i s novým srdcem,“ ujistil mě táta.

Nebyla jsem schopná to pochopit. Jak může být srdce pouhý sval? To v srdci jsem přece nejvíc cítila, že jsem zamilovaná!

Najednou jsem si uvědomila, jak jsem na své srdce rozzlobená. Byla jsem rozzlobená na ten hloupý sval, který nebyl schopen pumpovat krev do celého těla. Co jsem mu udělala? Každý pátek jsem jedla vegetariánské jídlo. A celé měsíce jsem denně najezdila na kole pět kilometrů. A přesto mě sval zradil.

Selhání srdce?

To moje srdce selhalo.

„Nenávidím své srdce! Nenávidím, nenávidím, nenávidím ho!“ kvílela jsem.

Zařala jsem ruku v pěst a chtěla samu sebe uhodit do hrudi. Táta mi ji zachytil ve vzduchu a pevně stisknul.

Plakala jsem.

2.

Žaluziemi prosvítalo slunce. V posteli mi bylo horko, ale neměla jsem sílu vstát. Posadila jsem se a vyhlédla z okna. Nebe bylo modré. Bylo stejně hezky jako celé léto. Zahodila jsem všechny ty pěkné dny ležením v posteli v Zemské nemocnici. Zahodila jsem zbytek svého života.

Znovu mě naplnila nenávist. Jako by se mi po těle šířila krev. Začíná nenávist v srdci? Pak proudí každíčkou sebemenší žilkou. Temná a pulsující nenávist.

Chtěla jsem pryč. Pryč z toho přišerného špitálu. Chtěla jsem se plavit na voru do Panamy. Dělat všechno to, co s nemocným srdcem dělat nesmím. K čemu už možná nikdy nebudu mít příležitost.

„Amando, holčičko, jak se cítíš?“

Maminka ke mně přišla a objala mě. Objímala mě teď téměř denně. Cítila jsem se jako malé dítě. Ale potřebovala jsem útěchu. Jako by se nenávist na tu chvíli rozplynula.

„Já vím, že teď všechno vidíš černě,“ řekla maminka. „Bolí to i mě a tátu. Jsi naše holčička, kterou milujeme. Když tě něco bolí, bolí to i nás.“

Táta vstal z postele a oblékl si župan. Byl to ten stejný starý, jaký nosil doma.

„Musíme se snažit nemyslet jen na to špatné,“ řekl. „Je tak prima, že jsi zamilovaná do Davida! Jsme s maminkou moc rádi, že jsi nám to pověděla.“

„Já ale možná umřu. Kdo by chtěl chodit s někým, kdo umře?“ ptala jsem se zdrceně.

3.

Zazvonil mi mobil. Byl to David. Proč volá tak brzy? Nechala jsem ho zvonit.

Co bych mu řekla? Že nebudu chodit poslední rok do školy, protože zemřu, ještě než dokončím devítku?

Telefon znovu zacinkal. Byla to textovka od Davida.

Ahoj Amando! Myslím na tebe. Objímám tě! D.

Musela jsem se pousmát. Nevzdává se.

Zavolala jsem mu.

„Musím dostat nové srdce,“ řekla jsem.

David polkl.

„Nový srdce?“ zeptal se.

„Ano,“ odpověděla jsem. „Doktor říká, že mě uzdraví jen nové srdce.“

Pověděla jsem mu, že přístroj, který mi lékaři voperovali do srdce, nestačí, aby mě udrželi naživu. Moje srdce je příliš slabé.

„Musím dostat nový, nebo do příštího léta umřu.“

David ztratil řeč.

Uběhlo pět vteřin. Deset. Patnáct.

„Kdy ho dostaneš?“ zeptal se.

„Nevím. Zařadí mě na čekací listinu. Musí se objevit srdce, které moje tělo přijme.“

Po dočtení:

Ústní sdílení - položte dětem otázky: Kdo je vypravěčem příběhu? Jak jste to poznali? Jak říkáme této formě vyprávění? Jaké další postavy se objevily v úryvcích? Kde se děj odehrává? Jaký má hrdinka problém? Můžete popsat její pocity? Umíte si představit, co prožívají hrdinčini rodiče? Jak se asi cítí David?

Objasněte, že autor, norský spisovatel Walgermo, vypravěčkou příběhu zvolil hrdinku Amandu. Vše, co se děje, je tedy nahlíženo jejíma očima. Jak by ale stejný příběh vypadal, kdyby byl vyprávěn některou z vedlejších postav? Autor má moc vybrat si vypravěče příběhu, který chce čtenářům sdělit. Vyzvěte děti, aby si představily, že jsou spisovateli, kteří chtějí napsat Amandin příběh, ale za vypravěče si zvolili některou z vedlejších postav. Díky předchozímu společnému rozboru úryvků by děti měly nyní být připraveny splnit písemný úkol.

Písemný úkol: Zvolte si jednoho z hrdinů (otec, matka, David) a popište stejnou událost jeho očima. Použijte ich-formu.

Závěr: Sdílení – dobrovolníci přečtou své texty.

